

Міністерство освіти і науки України

Інститут спеціальної педагогіки НАПН України

**НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10)
КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ ДЛЯ РОЗУМОВО ВІДСТАЛИХ
ДІТЕЙ**

ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ (6-7 класи)

Квітникарство:

Автор: *Чеботарьова О.В.*, канд. пед. наук, ст.
наук. співробітник лабораторії
олігофренопедагогіки Інституту спеціальної
педагогіки НАПН України

Квітникарство

Пояснювальна записка

У 6 та 7 класах передбачено розширення уявлень учнів з про найпростіші роботи по **виросуванню квітково-декоративних рослин** на прикладі невимогливих квітково-декоративних культур.

На даному етапі навчання учні опановують усіма необхідними теоретичними знаннями по виросуванню, догляду за різними видами рослин (декоративними, кімнатними), а також набувають практичних вмінь і навичок по догляду та виросуванню кімнатних рослин, по виросуванню розсади квітково-декоративних рослин. На даному етапі навчання учні під керівництвом вчителя набувають навичок планування клумб і квітників.

Уроки рекомендується проводити на пришкільній ділянці, теплиці або кабінеті квітникарства. Можна планувати екскурсії до ботанічних садів з метою ознайомлення з рідкісними рослинами.

Рекомендовано проводити творчі проекти, демонстрація яких відбувається під час шкільних виставок, ярмарок, під час проведення тематичних свят.

Учні також закріплюють та розширюють знання, отримані у 5 класі щодо **прибирання приміщень теплиці та кабінету трудового навчання**, повторюють послідовність прибирання, правила виконання даних робіт, які сприяють їхній соціальній адаптації та реабілітації.

У ході навчання за даною програмою учні в своїй роботі використовують різний сільськогосподарський інвентар. Вчителем обов'язково проводиться інструктаж з техніки безпеки.

Навчальні, виховні та корекційно-розвивальні завдання на уроках вирішуються у процесі виконання учнями практичних завдань, на які відводиться не менш як 75% навчального часу, решта йде на вивчення теоретичного матеріалу. Зміст теоретичних відомостей має відповідати характеру практичних робіт та об'єктів праці з кожної теми. Орієнтовний перелік об'єктів праці, передбачений програмою, уточнюється вчителем залежно від місцевих умов та потреб школи. Добір об'єктів праці здійснюється з урахуванням змісту програми, вікових та індивідуальних особливостей учнів, доцільності вибору об'єкта. Розподіл навчального часу є орієнтовним, учитель може змінювати кількість годин при вивченні різних тем у межах годин Типового навчального плану, беручи до уваги рівень здібностей учнів. Для дітей з помірною розумовою відсталістю зміст навчання добирається індивідуально, навчальні досягнення виокремлено під спеціальним позначенням - *. В кінці кожного року навчання подано орієнтовні навчальні досягнення (для дітей з легкою розумовою відсталістю) та стан сформованості життєвої компетентності (для дітей з помірною розумовою відсталістю).

6 клас
(280 год., 8 год. на тиждень)

Перший семестр (136 год.)

К- сть год.		Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
1.	2	Вступ		
		Квітникарство. Професія квітникаря. Квіткові рослини: різноманітність, декоративні якості. Зміст навчання у 5 класі. Організація навчально-трудової групи. Правила безпечної роботи та особистої гігієни при роботі на шкільній ділянці.	<i>Учень має уявлення</i> про значення професії квітникаря у житті людини. <i>Характеризує:</i> – різноманітність квіткових рослин; – правил безпечної праці на шкільній ділянці. <i>* Дотримується:</i> – правил безпечної праці на шкільній ділянці.	<i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлень про професію квітникаря, різноманітність квіткових рослин.
2.	14	Культурні квіткові рослини		
		<i>Теоретичні відомості.</i> Культурні і дикорослі квіткові рослини: види, різниця між ними. Різноманітність квіткових культур. Квіткові рослини найбільш поширені в місцевих умовах. Рослини, що вирощують на квітниках та в кімнатних умовах. <i>Практичні роботи.</i>	<i>Учень має уявлення</i> про культурні і дикорослі квіткові рослини. <i>Називає</i> відмінності між культурними та дикорослими квітковими рослинами. <i>* Розпізнає:</i> культурні і дикорослі	<i>Мовленнєвий розвиток:</i> удосконалення зв'язного мовлення, повторення нової термінології. <i>Особистісний розвиток:</i> формування інтересу до професії квітникаря

		Ознайомлення з квітковими рослинами під час екскурсії на виставку квітів, до парку.	квіткові рослини.	
3.	18	Осінні роботи на території школи		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Осінні роботи на території школи (прибирання опалого листя). Строки проведення даних робіт. Інвентар і правила безпечної роботи з ним. Необхідність закладання листя в компостну яму. Збирання насіння однорічних декоративно - квіткових рослин.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Згрібання опалого листя. Винос листя в компостну яму.</p>	<p><i>Називає:</i> інвентар для осінніх робіт на території школи.</p> <p><i>Збирає:</i> насіння однорічних декоративно - квіткових рослин.</p> <p>* <i>Прибирає:</i> опале листя на території школи.</p> <p>* <i>Дотримується:</i> правил безпечної роботи з інвентарем.</p>	<p><i>Пізнавальна діяльність</i> аналіз, порівняння насіння квіткових рослин.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> виховання наполегливості та організованості при виконанні завдань.</p>
4.	16	Багаторічні квітково-декоративні культури		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Історії, легенди, казки про багаторічні квіти. Багаторічники - кращі рослини для озеленення. Переваги багаторічників - тривале життя, стійкість, довге квітування, економія затрат праці на їх вирощування. Зимуючі і незимуючі багаторічні квітково-декоративні рослини. Флокси і піонія – зимуючі багаторічні рослини, їх характеристика. Осінній догляд за зимуючими багаторічними рослинами. Кани, гладіолуси - незимуючі багаторічні квітково-декоративні рослини, їх</p>	<p>Учень має уявлення про багаторічні квітково-декоративні рослини та їх значення.</p> <p><i>Називає</i> переваги багаторічних культурних рослин.</p> <p><i>Характеризує:</i> зимуючі і незимуючі багаторічні квітково-декоративні рослини.</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> використання назв багаторічних квітів у розгорнутому мовленні.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> аналіз, порівняння зимуючих і незимуючих багаторічних квітково-декоративних рослин.</p> <p><i>Сенсомоторний розвиток:</i></p>

		<p>характеристика. Осінній догляд за незимуючими багаторічними рослинами.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Викопування кан, гладіолусів із квітників. Обрізання стебла за допомогою секатора. Закладка коренів на зимове зберігання.</p>	<p><i>*Учень має уявлення про багаторічні квітково-декоративні рослини та їх значення.</i></p> <p><i>* Доглядає:</i> за незимуючими багаторічними рослинами.</p>	<p>розвиток зорово-моторної координації, дрібної моторики руки під час виконання осінніх робіт на квітниках.</p> <p><i>Виховання позитивних рис особистості:</i> акуратності, терпеливості, ретельності.</p>
5.	10	Обробка ґрунту		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Ґрунт - родючий шар землі.. Види ґрунтів. Удобрювання ґрунту Поняття борозни, глибина перекопування. Прийоми перекопування ґрунту, правила безпечної роботи інвентарем. Вимоги до якості виконання роботи.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Вибір лопати. Перекопування ґрунту лопатою. Дотримання глибини перекопування, контроль за якістю виконання роботи.</p>	<p><i>Називає:</i> властивості ґрунту.</p> <p><i>Демонструє:</i> прийоми перекопування ґрунту,</p> <p><i>* Дотримується:</i> правил безпечної праці під час перекопування ґрунту.</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> використання назв трудових операцій у словесному описі власної діяльності.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> збагачення уявлень учнів про види ґрунтів, інвентарю.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> розвиток самостійності, відповідальності за виконану роботу.</p>
6.	16	Практичне повторення		
7.	16	Обробка і розфасовка насіння однорічних рослин		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Прийоми обробки насіння. Ознаки якісного насіння, сортування насіння по пакетах. Використання столової ложки для</p>	<p><i>Характеризує:</i> прийоми обробки насіння, ознаки якісного насіння</p>	<p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> повторення назв однорічних квіткових рослин.</p>

		розфасовки насіння. <i>Практичні роботи.</i> Видалення насіння із сухих плодів. Виготовлення та оздоблення пакетів для насіння. Сортування насіння по пакетах	* <i>Виготовляє:</i> пакети для насіння. * <i>Дотримується:</i> правил безпечної праці з ножицями та клеєм.	<i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення знань про обробку насіння. <i>Сенсомоторний розвиток:</i> розвиток дрібної моторики руки під час сортування насіння по пакетах.
10.	10	Кімнатні рослини		
		<i>Теоретичні відомості.</i> Декоративно-листяні кімнатні рослини. Умови вирощування. Необхідність поливу і освітлення для росту і розвитку рослин. Правила догляду за декоративно-листяними рослинами. <i>Практичні роботи.</i> Видалення пилу за допомогою вологої ганчірки з листя рослин. Обприскування рослин з мілким листям. Поливання кімнатних рослин.	<i>Характеризує:</i> декоративно-листяні кімнатні рослини. <i>Називає:</i> правила догляду за декоративно-листяними рослинами. * <i>Дотримується:</i> правил безпечної праці.	<i>Пізнавальний розвиток:</i> розвиток спостережливості, пам'яті, розумових операцій учня, розширення знань про кімнатні рослини.
11.	6	Прибирання приміщень теплиці (кабінету квітництва)		
		<i>Теоретичні відомості.</i> Необхідність прибирання приміщень теплиці. Послідовність роботи і правила прибирання приміщень теплиці. <i>Практичні роботи.</i> Видалення пилу із стелажів. Миття піддонів. Підмітання підлоги. Вимивання підлоги в приміщенні теплиці. Прибирання приміщення.	<i>Називає:</i> послідовність роботи і правила прибирання приміщень теплиці. <i>Виконує:</i> прибирання приміщення теплиці.	<i>Виховання позитивних рис особистості:</i> працелюбності, відповідальності, наполегливості у досягненні мети.

12.	12	Розмножування кімнатних рослин		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Кімнатні рослини і способи їх розмноження. Розмноження кімнатних рослин способом живцювання.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Живцювання традесканції. Висаджування живців у ящики з вологим піском на укорінення.</p>	<p><i>Називає</i> кімнатні рослини і способи їх розмноження.</p> <p><i>Виконує:</i> живцювання кімнатних рослин за допомогою вчителя.</p> <p>* <i>Доглядає</i> за рослинами теплиці: поливає, видаляє пил з листя, розпушує землю.</p>	<p><i>Розвиток мовлення</i> використання нових назв кімнатних рослин у розгорнутому мовленні.</p>
13.	6	Практичне повторення		
		II семестр (144 год)		
14.	26	Вирощування квіткових рослин в кашпо		
		<p>Теоретичні відомості. Квіткові рослини, які вирощують в кашпо (чорнобривці, петунія) розсадним способом. Поняття про розсаду. Час висівання насіння для отримання розсади. Вирощування розсади. Умови, необхідні для отримання квіткових рослин в кашпо. Догляд за рослинами. Інвентар, необхідний для вирощування рослин у кашпо.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Підготовка суміші ґрунтів. Висівання насіння в ґрунт. Догляд за розсадою. Висаджування розсади у кашпо.</p>	<p><i>Називає:</i> квіткові рослини, які вирощують в кашпо.</p> <p><i>Характеризує</i> умови вирощування розсади.</p> <p><i>Складає:</i> план роботи на основі технологічної карти за допомогою вчителя.</p> <p>* <i>Доглядає</i> розсаду.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> аналіз, порівняння квіткових рослин, які вирощують в кашпо.</p> <p><i>Виховання позитивних рис особистості:</i> працелюбності, відповідальності, любові до природи.</p>
15.	20	Догляд за кімнатними рослинами в теплиці		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Умови для росту і розвитку рослин. Необхідність</p>	<p><i>Називає:</i> умови для росту і розвитку рослин.</p>	<p><i>Розвиток мовлення</i> Повторення назв кімнатних</p>

		<p>підживлювання кімнатних рослин в зимовий період. Терміни підживлювання. Графік підживлювання.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Поливання рослин. Видалення пилу з листя за допомогою вологої ганчірки. Миття піддонів. Підживлювання кімнатних рослин розчином мінеральних добрив (розчин готує вчитель). Прибирання приміщення з кімнатними рослинами.</p>	<p><i>Характеризує:</i> терміни підживлювання рослин.</p> <p><i>Пояснює:</i> необхідність підживлювання кімнатних рослин в зимовий період.</p> <p>* <i>Виконує:</i> прибирання приміщення з кімнатними рослинами (під конторою вчителя).</p>	<p>рослин, розвиток комунікативних здібностей.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i>, розширення знань про кімнатні рослини, розвиток спостережливості, пам'яті, мислення у процесі вивчення кімнатних рослин.</p>
16.	20	Висівання насіння однорічних квітково - декоративних рослин		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Декоративно - листяні рослини (клещивина, датура, капуста декоративна). Їх характеристика. Умови, необхідні для отримання розсади даних рослин. Догляд за розсадою. Інвентар, необхідний для вирощування розсади.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Підготовка суміші ґрунтів у певному співвідношенні для кожного виду рослин. Висівання насіння клещивини, датури по одному у стаканчик. Висівання капусти декоративної рядками у ящики.</p>	<p><i>Називає:</i> декоративно - листяні рослини.</p> <p><i>Характеризує:</i> умови, необхідні для отримання розсади.</p> <p><i>Готує:</i> суміші ґрунтів у певному співвідношенні для кожного виду рослин за допомогою вчителя.</p> <p>* <i>Виконує:</i> висівання насіння однорічних рослин у стаканчики та ящики.</p>	<p><i>Розвиток мовлення</i> використання нових назв квіткових рослин у розгорнутому мовленні, назв професій, пов'язаних з вирощуванням квіткових культур.</p> <p><i>Виховання позитивних рис особистості:</i> працелюбності, ретельності, відповідальності за якість виконаної роботи.</p>
17.	12	Практичне повторення		
18	14	Пікірування розсади капусти декоративної		

		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Необхідність пікірування розсади капусти декоративної. Строки виконання даного виду работ. Правила пікірування. Правила безпечної роботи з інструментами.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Підготовка суміші ґрунту для пікірування розсади. Пікірування розсади капусти декоративної. Догляд за розсадою.</p>	<p><i>Характеризує:</i> строки пікірування розсади.</p> <p><i>Пояснює:</i> правила пікірування.</p> <p><i>* Дотримується:</i> правил безпечної роботи з інструментами у процесі пікірування розсади..</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i>, розширення знань про пікірування розсади рослин, розвиток спостережливості, пам'яті, мислення у процесі роботи.</p>
19.	16	Весняні роботи на квітниках		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Весняні роботи на квітниках. Строки проведення даних робіт. Правила перекопування клумб. Глибина перекопування. Правила безпечної роботи з інвентарем.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Перекопування ґрунту на клумбах і квітниках. Контроль за якістю виконання роботи. Розрівнювання перекопаного ґрунту за допомогою граблів.</p>	<p><i>Характеризує:</i> весняні роботи на квітниках.</p> <p><i>Пояснює:</i> правила перекопування клумб.</p> <p><i>* Дотримується:</i> правил безпечної роботи з лопатою, граблями.</p>	<p><i>Розвиток мовлення</i> на основі збагачення словника назвами квіткових рослин та садового інвентарю.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> розвиток самостійності виконання практичних завдань.</p>
20.	26	Висаджування розсади декоративно-квіткових рослин у відкритий ґрунт		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Правила висаджування розсади капусти декоративної у відкритий ґрунт. Місце даної рослини на клумбах і квітниках. Інвентар і правила безпечної роботи з ним. Необхідність догляду за висадженою розсадою у відкритому ґрунті. Правила поливання</p>	<p><i>Називає:</i> правила висаджування розсади у відкритий ґрунт.</p> <p><i>Пояснює:</i> догляду за висадженою розсадою у відкритому ґрунті.</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> використання назв декоративно-квіткових рослин у розгорнутому мовленні.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення уявлень про</p>

		<p>рослин. Необхідність підсаджування рослин.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Підготовка ґрунту для висаджування розсади рослин. Висаджування розсади капусти декоративної у відкритий ґрунт. Поливання та підсаджування нових рослин. Розпушування ґрунту.</p>	<p><i>Висаджує:</i> розсаду капусти декоративної у відкритий ґрунт.</p> <p><i>* Доглядає:</i> висаджену розсаду у відкритому ґрунті.</p>	<p>вирощування розсади, розвиток спостережливості. <i>Виховання позитивних рис особистості:</i> наполегливості, бажання виконати завдання до кінця акуратності, терпеливості, ретельності.</p>
21.	16	Практичне повторення		

Орієнтовні вимоги до навчальних досягнень учнів на кінець року:

- знати назви кімнатних рослин, що знаходяться в теплиці і кабінеті кімнатних рослин;
- знати правила догляду за кімнатними рослинами,
- знати послідовність прибирання приміщення теплиці,
- знати правила висівання насіння для отримання розсади;
- доглядати за кімнатними рослинами,
- висівати насіння по одному і рядками для отримання розсади,
- готувати суміші ґрунтів за технологічними картами,
- доглядати за висадженою розсадою у відкритому ґрунті.

***Орієнтовні вимоги до стану сформованості життєвої компетентності учнів на кінець року:**

- знати назви 4 -6 кімнатних рослин, що знаходяться в теплиці і кабінеті квітникарства;
- дотримуватися правил догляду за кімнатними рослинами (під керівництвом вчителя);
- прибирати приміщення теплиці або кабінету (під керівництвом вчителя);
- висівати насіння для отримання розсади (з допомогою вчителя),
- доглядати за висадженою розсадою у відкритому ґрунті під контролем вчителя.

7 клас
(280 год., 8 год. на тиждень)
Перший семестр (136 год.)

№ п/п	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
1.	4	Вступ		
		Повторення і узагальнення знань, отриманих учнями на уроках трудового навчання у 5 класі. Види роботи, що будуть виконуватися протягом року. Обов'язки школярів по збереженню ручного інвентарю і обладнання. Перевірка стану ручного сільськогосподарського інвентарю. Правила безпечної роботи з інвентарем.	<i>Наводить приклади:</i> ручного інвентарю і обладнання. <i>* Дотримується:</i> правил внутрішнього розпорядку та правил безпечної роботи в майстерні.	<i>Пізнавальний розвиток:</i> аналіз та порівняння квіткових рослин. <i>Особистісний розвиток:</i> розвиток акуратності, організованості, наполегливості.
2.	36	Декоративно - квіткові рослини		
		<i>Теоретичні відомості.</i> Однорічні і багаторічні декоративно - квіткові рослини. Їх коротка характеристика. Різноманітність однорічних квітково-декоративних рослин. Гарноквітучі однорічні декоративні рослини: настурція, сальвія, календула, айстра, портулак, агератум мексиканський. Коротка характеристика даних рослин. Декоративно - листяні однорічні рослини - табак, капуста декоративна, цинерарія. Особливості культури однорічних квітково-декоративних рослин. Збирання і зберігання насіння однорічних рослин. Ознаки дозрівання	<i>Характеризує:</i> однорічні і багаторічні декоративно - квіткові рослини. <i>Називає:</i> приклади красиво квітучих однорічних декоративних рослин. <i>Визначає:</i> декоративно - листяні однорічні рослини	<i>Розвиток мовлення:</i> уточнення, збагачення словникового запасу назвами декоративно - квіткових рослин. <i>Пізнавальний розвиток:</i> аналіз, порівняння, класифікація видів декоративно - квіткових рослин.

		<p>плодів і насіння; правила збирання, очищення, просушування, зберігання насіння. Основи мистецтва складання букетів. <i>Практичні роботи.</i> Збирання та обробка насіння з однорічних рослин. Розфасовка і закладка насіння на зберігання. Складання різних видів букетів.</p>	<p>* <i>Дотримується:</i> правил безпечної роботи під час збирання та розфасовки насіння. * <i>Складає:</i> букети (за допомогою вчителя).</p>	<p><i>Особистісний розвиток:</i> розвиток естетичного смаку на основі вибору квітів для різних видів букетів.</p>
4.	14	Осінні роботи на території школи		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Види осінніх робіт, що виконують на території школи: збирання опалого листя, прибирання клумб і квітників. Видалення однорічних рослин. Правила техніки безпеки при роботі з граблями. <i>Практичні роботи.</i> Згрібання опалого листя.. Видалення однорічних рослин.</p>	<p><i>Називає:</i> інвентар для осінніх робіт на території школи. * <i>Прибирає:</i> опале листя на території школи. <i>Дотримується:</i> правил безпечної роботи з інвентарем.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> аналіз, порівняння видів осінніх робіт на квітниках. <i>Особистісний розвиток:</i> виховання наполегливості та організованості при виконанні завдань.</p>
5.	18	Підготовка незимуючих багаторічних рослин до зими		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Зимуючі і незимуючі квіткові багаторічні рослини. Кани - незимуючі багаторічні рослини. Правила підготовки рослин до зими. Техніка безпеки при роботі з секатором і лопатою. <i>Практичні роботи.</i> Обрізування стебла кан. Викопування кан із ґрунту. Закладування коренів</p>	<p><i>Називає:</i> зимуючі і незимуючі квіткові багаторічні рослини. * <i>Виконує:</i> викопування рослин з ґрунту. * <i>Дотримується:</i> правил безпечної роботи з інвентарем.</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> використання назв технологічних етапів, інструментів, трудових операцій у словесному описі власної діяльності.</p>

		кан для зимового зберігання.		
6.	6	Самостійна робота		
8.	12	Зимуючі багаторічні квіткові рослини і осінній догляд за ними		
		<p><i>Теоретичні відомості:</i> Зимуючі багаторічні рослини, їх коротка характеристика. Склад рослини (підземна і наземна частини). Надземна частина: будова, ознаки відмирання. Підземна частина (цибулина, кореневище, брунька). Види зимуючих багаторічних рослин. Потреба легкого укриття на зимовий період.</p> <p><i>Практичні роботи:</i> Видалення відмерлого стебла і листя з рослин. Неглибоке рихлення ґрунту навколо рослин і перекопування ґрунту між рядками. Укриття рослин торф'яною сумішшю.</p>	<p><i>Наводить приклади:</i> зимуючих багаторічних рослин.</p> <p><i>Називає:</i> будову та ознаки відмирання надземної частини рослини.</p> <p>* <i>Видаляє:</i> відмерлі стебла і листя з рослин.</p> <p>* <i>Дотримується:</i> правил безпечної роботи.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> аналіз, порівняння зимуючих багаторічних рослин.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> використання назв зимуючих багаторічних рослин, трудових операцій у розгорнутому мовленні учня.</p>
9.	16	Осіньна обробка ґрунту		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Поняття про ґрунт. Обробка ґрунту і її значення. Обробка ґрунту за допомогою лопати (перекопування). Глибина перекопування, визначення глибини. Правила перекопування ґрунту лопатою. Техніка безпеки при роботі з лопатою.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Перекопування ґрунту за допомогою лопати на клумбах, на дослідних ділянках.</p>	<p><i>Характеризує:</i> осінню обробку ґрунту на квітниках.</p> <p><i>Пояснює:</i> правила перекопування ґрунту.</p> <p>* <i>Дотримується:</i> правил безпечної роботи з лопатою.</p>	<p><i>Розвиток мовлення</i> на основі збагачення словника назвами квіткових рослин та садового інвентарю.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> розвиток самостійності виконання практичних завдань.</p>

10.	16	Кімнатні рослини		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Декоративно - листяні і гарноквітучі кімнатні рослини. Значення правильного догляду за кімнатними рослинами в залежності від їх біологічних особливостей; строки проведення робіт по догляду за рослинами в різні пори року. Потреби рослин у волозі ґрунту, температурі повітря, освітленні. Світлолюбиві і тіньовиносливі рослини. Розміщення світлолюбивих і тіньовиносливих рослин в інтер'єрі школи. Температура води для полива рослин в період росту і покою.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Розміщення рослин відповідно вимог до освітлення і температури. Полив, обприскування, видалення пилу з листя рослин, , рихлення ґрунту в горщиках, миття горщиків, видалення пожовклого листя.</p>	<p><i>Характеризує:</i> однорічні і багаторічні декоративно - квіткові рослини.</p> <p><i>Називає:</i> приклади світлолюбивих і тіньовиносливих рослин.</p> <p><i>Пояснює:</i> розміщення світлолюбивих і тіньовиносливих рослин в інтер'єрі школи.</p> <p><i>* Доглядає:</i> кімнатні рослини</p>	<p><i>Розвиток мовлення:</i> уточнення, збагачення словникового запасу назвами декоративно – листяних та гарноквітучих рослин.</p> <p><i>Пізнавальний розвиток:</i> аналіз, порівняння, класифікація світлолюбивих і тіньовиносливих рослин.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> розвиток естетичного смаку на основі вибору квітів для інтер'єру школи.</p>
11.	6	Шкідники кімнатних рослин		
		<p><i>Теоретичні відомості:</i> Шкідники кімнатних рослин і шкода, нанесена ними. Засоби боротьби із шкідниками (з урахуванням їх біологічних особливостей)</p> <p><i>Практичні роботи:</i> Ознайомлення з найбільш поширеними комахами, що наносять шкоду кімнатним рослинам. Обмивання листя і стебла рослин. Знайомство з будовою оприскувача.</p>	<p><i>Пояснює:</i> необхідність боротьби із шкідниками.</p> <p><i>Наводить</i> приклади засобів боротьби із шкідниками кімнатних рослин.</p>	<p><i>Розвиток мовлення</i> використання назв шкідників кімнатних рослин у словесному описі етапів роботи.</p>

12.	4	Фенологічні і метеорологічні спостереження		
		Сезонні зміни в природі зимою. Спостереження за ростом і розвитком кімнатних рослин. Спостереження за станом кімнатних рослин, за появою шкідників і захворювань .	<i>Характеризує:</i> сезонні зміни в природі зимою. <i>* Спостерігає:</i> за станом кімнатних рослин.	<i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення уявлень про сезонні зміни в природі, розвиток допитливості та спостережливості.
		II семестр (144 год)		
13.	6	Ручний сільськогосподарський інвентар для вирощування рослин		
		<i>Теоретичні відомості.</i> Ручний інвентар для висівання насіння в ящики: ящики для посіву, маркер, трамбовка. Їх будова і призначення. Пристрої для очищення і відбору насіння: дошка і шпатель, користування ними. Інвентар для догляду за рослинами в ящиках і горщиках: лійка, її будова і правила користування. Сито для ґрунту, його призначення. <i>Практична робота.</i> Визначення придатності ручного сільськогосподарського інвентарю.	<i>Характеризує:</i> ручний інвентар для висівання насіння в ящики. <i>* Розпізнає:</i> інвентар для догляду за рослинами в ящиках і горщиках: <i>Порівнює:</i> види та призначення ручного інвентарю.	<i>Розвиток мовлення</i> використання назв ручного інвентарю у розгорнутому мовленні. <i>Пізнавальний розвиток:</i> аналіз, порівняння різних видів ручного інвентарю.
14.	6	Вирощування чорнобривців в горщиках		
		<i>Теоретичні відомості.</i> Умови, необхідні для вирощування чорнобривців у горщиках. Горщики для квітів, які придатні для вирощування чорнобривців в кімнатних умовах. Догляд за рослинами. <i>Практичні роботи.</i> Підготовка ґрунту для	<i>Характеризує:</i> умови, необхідні для вирощування чорнобривців у горщиках. <i>Орієнтується:</i> в завданні за зразком.	<i>Особистісний розвиток:</i> формування свідомого ставлення до процесу навчання, позитивного

		вирощування чорнобривців: просіювання і прогрів ґрунту. Підготовка насіння до висівання, підготовка горщиків. Висівання насіння у горщики, полив, встановлення в тепле місце. Спостереження за сходами. Систематичний полив.	* <i>Висіває</i> : насіння у горщики. * <i>Поливає</i> : висіяне насіння.	ставлення до праці.
15.	8	Мінеральні добрива		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Поняття про мінеральні добрива. Елементи підживлення, що містяться в мінеральних добривах, види мінеральних добрив: азотні, фосфорні, калійні. Азотні добрива - аміачна селітра і сульфат амонію. Зовнішній вигляд цих добрив. Розчинення у воді. Фосфорні добрива - суперфосфат. Колір добрива, розчинення у воді. Калійні добрива - хлористий калій, калійна сіль, комплексні мінеральні добрива - амофос, нітрофоска, нітроамофоска. Колір добрив, розчинення у воді. Зберігання мінеральних добрив. Правила внесення мінеральних добрив у ґрунт.</p> <p><i>Лабораторні роботи.</i> Розпізнавання мінеральних добрив.</p>	<p><i>Характеризує</i> види мінеральних добрив: азотні, фосфорні, калійні.</p> <p><i>Порівнює</i>: види мінеральних добрив.</p> <p>* <i>Дотримується</i>: правил безпечної праці з мінеральними добривами.</p> <p><i>Розпізнає</i>: мінеральні добрива.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток</i>: розширення знань про мінеральні добрива.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток</i>: уточнення та використання вивчених назв мінеральних добрив, формування логічності самостійних висловлювань.</p> <p><i>Виховання позитивних рис особистості</i>: наполегливості, акуратності, терпеливості, ретельності.</p>
16.	20	Розмноження кімнатних рослин		
		<i>Теоретичні відомості.</i> Кімнатні рослини і	<i>Характеризує</i> кімнатні рослини	<i>Пізнавальний розвиток</i> :

		<p>способи їх розмноження. Розмноження кімнатних рослин живцями, діленням кореня, цибулинками.</p> <p>Найбільш розповсюджені кімнатні рослини, рекомендовані для озеленення приміщень. Фікус, монстера, традесканція, алое, бальзамін, бегонія, плющ, гібіскус, фуксія, азалія, сенполія, хлорофітум. Біологічні особливості цих рослин.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Живцювання герані, ехеверії, колеусу, бальзаміну, бегонії, фуксії.</p> <p>Висаджування живців у мокрий пісок на укорінення. Розмноження циперусу, адіатуму діленням кореню на декілька частин. Догляд за живцями і посадженими рослинами.</p>	<p>і способи їх розмноження.</p> <p><i>Пояснює:</i> способи розмноження кімнатних рослин.</p> <p>* <i>Доглядає:</i> висаджені живці.</p> <p>* <i>Дотримується:</i> правил безпечної роботи з інструментом.</p>	<p>розширення знань про кімнатні рослини і способи їх розмноження</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> повторення вивчених назв кімнатних рослин.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> розвиток самостійності виконання практичних завдань.</p>
17.	20	Висівання насіння однорічних декоративно - квітучих рослин		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Декоративно - квітучі рослини: однорічні, дворічні. Однорічні: петунія, портулак, айстра, агератум, їх характеристика. Дворічні: шавлія, капуста декоративна. Правила підготовки насіння до посіву. Правила висівання насіння у ґрунт на розсаду.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Висівання насіння декоративно-квітучих рослин у ящики для отримання розсади.</p>	<p><i>Називає:</i> декоративно-квітучі рослини.</p> <p><i>Характеризує</i> правила підготовки насіння до посіву.</p> <p>* <i>Дотримується:</i> правил безпечної роботи з інструментами.</p> <p>* <i>Висіває:</i> насіння декоративно-квітучих рослин у ґрунт.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення знань про кімнатні рослини і способи їх розмноження</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> повторення вивчених назв кімнатних рослин.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> розвиток самостійності</p>

				виконання практичних завдань.
18.	18	Пікірування розсади декоративних культур		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Необхідність пікірування розсади. Строки виконання даного виду работ. Правила пікірування розсади. Правила безпечної роботи з паличками - піками.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Підготовка ґрунту в стелажах для пікірування. Пікірування розсади декоративно - квітучих рослин</p>	<p><i>Характеризує:</i> строки пікірування розсади. <i>Пояснює:</i> правила пікірування.</p> <p>* <i>Дотримується:</i> правил безпечної роботи з інструментами у процесі пікірування розсади..</p>	<p><i>Розвиток мовлення</i> на основі збагачення словника назвами квіткових рослин та садового інвентарю.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> розвиток самостійності виконання практичних завдань.</p>
19.	18	Підготовка квітників до весняно - літнього сезону		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Елементи квіткового оформлення шкільного подвір'я: рабатка, бордюр, групова посадка. Строки і послідовність весняних робіт на клумбах і квітниках. Правила рихлення зимуючих багаторічних рослин за допомогою сапки. Перекопування квітників лопатами. Підготовка коренів кан до висаджування на клумби. Правила посадки. Техніка безпечної роботи із сільськогосподорським інвентарем.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Рихлення зимуючих багаторічних декоративних рослин за допомогою сапки. Висаджування кан у відкритий ґрунт. Перекопування квітників за допомогою лопати.</p>	<p><i>Характеризує</i> весняні роботи на квітниках.</p> <p><i>Називає:</i> елементи квіткового оформлення шкільного подвір'я.</p> <p>* <i>Дотримується:</i> правил посадки рослин, безпечної роботи з інвентарем.</p> <p>* <i>Висаджує:</i> декоративні рослини у ґрунт.</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розширення знань про квіткові рослини і способи їх розмноження.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> повторення вивчених назв квіткових рослин.</p> <p><i>Особистісний розвиток:</i> розвиток самостійності виконання практичних завдань.</p>

20.	14	Весняне пересаджування кімнатних рослин		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Необхідність весняного пересаджування квітів. Строки проведення даного виду робіт. Правила пересаджування кімнатних рослин.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Пересаджування кімнатних рослин. Догляд за рослинами після пересадки.</p>	<p><i>Обґрунтовує</i> необхідність весняного пересаджування кімнатних квітів</p> <p><i>Дотримується:</i> правил пересаджування кімнатних рослин</p>	<p><i>Пізнавальний розвиток:</i> розвиток мислення, уваги, спостережливості у процесі догляду за кімнатними рослинами.</p> <p><i>Мовленнєвий розвиток:</i> розширення словникового запасу за рахунок назв кімнатних квітів.</p>
21.	12	Висаджування розсади декоративних культур у відкритий ґрунт		
		<p><i>Теоретичні відомості.</i> Правила висаджування декоративних культур у відкритий ґрунт. Правила догляду за посадженими рослинами. Інвентар і правила безпечної роботи з ним.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Підготовка ґрунту для висаджування розсади декоративних рослин. Висаджування розсади декоративних рослин згідно плану квітника. Догляд за посадженою розсадою</p>	<p><i>Характеризує</i> правила висаджування декоративних культур у відкритий ґрунт.</p> <p><i>* Дотримується:</i> правил висаджування розсади, безпечної роботи з інвентарем.</p>	<p><i>Особистісний розвиток:</i> розвиток самостійності виконання практичних завдань.</p>
22.	14	Практичне повторення		
		<p>До кінця навчання у 7 класі учні повинні знати: назви кімнатних рослин, які знаходяться у шкільній теплиці, а також назви рослин, які знаходяться в класній кімнаті, правила догляду за кімнатними рослинами, правила висівання насіння декоративних культур на розсаду</p> <p>Повинні вміти: доглядати за кімнатними рослинами, вміти готувати суміші ґрунтів за словесним поясненням</p>		

		вчителя, вміти розмножувати рослини живцями, пересаджувати кімнатні рослини, висаджувати розсаду у відкритий ґрунт.
--	--	---

Орієнтовні вимоги до навчальних досягнень учнів 7 класу на кінець року:

- знати назви 8-10 кімнатних рослин, що знаходяться в теплиці і кабінеті квітникарства;
- дотримуватись правил догляду за кімнатними рослинами,
- знати послідовність прибирання приміщення теплиці,
- знати правила висівання насіння для отримання розсади;
- доглядати за кімнатними рослинами,
- висівати насіння по одному і рядками для отримання розсади,
- готувати суміші ґрунтів за технологічними картами,
- доглядати за висадженою розсадою у відкритому ґрунті.

***Орієнтовні вимоги до стану сформованості життєвої компетентності учнів на кінець року:**

- знати назви 5-6 кімнатних рослин, що знаходяться в теплиці і кабінеті квітникарства;
- дотримуватись правил догляду за кімнатними рослинами;
- прибирати приміщення теплиці або кабінету (під керівництвом вчителя);
- висівати насіння для отримання розсади ,
- доглядати за висадженою розсадою у відкритому ґрунті під контролем вчителя.